

Утвърдил.....

Венелина Шпицер

Директор на ДГ № 103

„Патиланско царство”

Заповед № РД – 14-10/15.09.2025г.

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА УЧЕБНАТА
2025/2026 ГОДИНА.

Програмата за превенция на ранното напускане на детската градина е основен инструмент за планиране на дейностите по задържане на децата в детската градина, разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие и е съобразена с цели в сферата на предучилищното образование. Тя е основен инструмент за планиране на дейности за задържане на децата в детската градина. Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Преждевременното напускане на образователната система остава сложен и многопластов проблем, който днес носи сериозни последствия както за отделните млади хора и техните семейства, така и за общностите и икономиката на страната. Когато млад човек прекъсне учебните си занимания преди да е завършил средно образование или еквивалентни квалификации, се увеличават рисковете от социална изолация, безработица, бедност и ограничени житейски перспективи. (Според Европейската комисия преждевременното напускане е свързано с безработица, социално изключване и по-лошо здравословно състояние.)

От образователна гледна точка, по-ниската степен на образование намалява шансовете за достъп до качествени ресурси, услуги и възможности за развитие. Това води до размножаване на неравенствата – както между индивиди, така и между региони и обществени групи.

В България, въпреки напредъка, делът на преждеременно напусналите продължава да бъде по-висок от средното за Европейския съюз - през 2022 г. той е около 10,5 % сред лицата на възраст 18–24 г. Тази реалност изисква допълнителни усилия: съвместна работа на училища, общини, държавни институции и граждански организации, насочени към ранна идентификация на риска, персонализирана подкрепа и механизми за наваксване и преинтеграция.

1. ОСНОВНИ АКЦЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата акцентира върху:

- 1.1.** Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от детска градина.
- 1.2.** Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
- 1.3.** Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата.

2. ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦА ОТ ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

2.1. Икономически причини.

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е делът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и

дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2.2. Социални причини.

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие, налагането на строги наказания.

2.3. Образователни причини.

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

2.4. Етнокултурни причини.

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

2.5. Институционални причини.

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и институционално.

2.6. Причини, свързани със здравния статус.

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

3. ПРИЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

3.1. Всяко дете има право на равен шанс и на достъп до качествено образование.

3.2. Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.

3.3. Законосъобразност - съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове.

3.4. Във възпитателно-образователния процес в ДГ № 103 не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, общественото положение, увреждане или друг статус.

3.5. Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие във възпитателно-образователния процес в детската градина.

3.6. Поставяне на високи очаквания. Всеки човек се стреми да постигне това, което се очаква от него. Много често развитието на ромските деца се предопределя от ниските очаквания, които околните (особено учителите) имат за тях. Следователно, за да постигат по-добри резултати децата и да се развиват постоянно, пред тях трябва да се поставят все по-нови и по-високи очаквания.

3.7. Детската градина може да бъде привлекателна за всяко дете. За да бъде детската градина привлекателна е необходимо децата, техните родители и местната общност, от която са част, да я припознават като „своя” институция.

3.8. Осигуряване на приобщаваща, подкрепяща, сигурна и безопасна среда за провеждане на ефективен възпитателно-образователен процес, за опазване и укрепване здравето на децата и за тяхното пълноценно личностно развитие.

3.9. Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите - значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото

3.10. Добре организираната детска градина е най-сигурната гаранция за привличането, задържането и успеха на децата. Добре организираната детска градина умее да приобщава родителите, има ресурси да предлага по-широк спектър от възпитателно-образователни възможности и прилага модерни и иновативни педагогически методи и подходи на работа.

3.11. Устойчивост на резултатите - осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.

3.12. Своевременност - осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рискове от преждевременно напускане на децата от подготвителните групи.

3.13. Отчетност, мониторинг и контрол - постигане на по-висока степен на ефективност.

3.14. Иновативност - създаване на нови мерки и подходи за пълна интеграция на децата от подготвителните групи.

4. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

4.1. Създаване на подкрепяща среда за децата в детската градина.

4.2. Осигуряване на равен достъп, подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на деца от уязвими групи и гарантиране тяхното качествено участие във възпитателно-образователния процес в ДГ „Патиланско царство”

заедно с останалите деца като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

4.3. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.

4.4. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.

4.5. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване във възпитателно-образователния процес.

4.6. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

5.1. Прилагане единен комплекс от политики, планове и мерки на ниво детска градина, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;

5.2. Подобряване резултатите от възпитателно-образователния процес, осигуряване подходяща подкрепа за развитието на всяко дете, включително на деца от уязвими групи, етнически общности и на деца със специални образователни потребности.

5.3. Задържане на нивото на отпаднали деца от детската градина.

6. ДЕЙНОСТИ:

Настоящата програма набелязва дейности и мерки в три основни направления:

- ♦ Превенция на преждевременното напускане на детската градина.
- ♦ Интервенция срещу преждевременното напускане на детската градина.
- ♦ Компенсиране на преждевременното напускане на детската градина.

Позитивната възпитателно-образователна среда е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на детската градина, като във формирането ѝ се включват следните дейности:

6.1. Разработване и изпълнение на собствена Програма за превенция.

6.2. Разработване и прилагане на механизми за контрол, оценка и самооценка на дейността на директора и педагогическите специалисти по отношение намаляването на отсъствията.

6.3. Развиване на дейности в детската градина за подкрепа на личностното развитие.

6.4. Активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти.

6.5. Развиване на между институционални инициативи и системен обмен на добри практики за превенция на преждевременното напускане на ДГ.

6.6. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността, включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с ръководството на детската градина.

6.7. Контролиране посещаемостта на децата чрез ежемесечно отчитане средно дневната посещаемост на децата, своевременно осъществяване на връзка с родителите, за установяване причините за отсъствие на децата, анализиране средната посещаемост на децата по групи в края на всеки месец.

6.8. Контрол на поведението, с цел недопускане на тормоз и насилие.

6.9. Повишаване квалификацията на учителите за работа с деца в риск.

6.10. Засилване на връзката между учителя и детето и връзката учител - родител, основаваща се на взаимно доверие и уважение. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с детската градина. Организиране на групови форми на взаимодействие като включване в естетизиране на помещенията и двора на детската градина, участие работилница за родители, , отбелязване на традиционни празници и обичаи, подготовка и провеждане на спортни мероприятия; актуализиране състава на Обществения съвет, провеждане „ Ден на отворените врати“, провеждане на открити педагогически практики и др.

7. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКА ГРАДИНА

Политиките и мерките за превенция са насочени към възпитателно-образователния процес в детската градина и грижите от ранна детска възраст.

7.1. Осигуряване на позитивна възпитателно-образователна среда - психологически климат, атмосфера на взаимоотношения, управление.

7.2. Разработване и изпълнение на политики в детската градина.

7.3. Повишаване качеството на възпитателно-образователния процес като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и предотвратяване на преждевременното напускане на детската градина.

7.4. Достъп до качествен възпитателно-образователен процес в детската градина за деца със специални образователни потребности.

7.5. Повишаване участието и ангажираността на родителите.

8. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на програмата	Ангажирани лица - отговорници	Срок за изпълнение	Забележки/Индикатори :
8.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата.	Педагогически специалисти	До 30.11.2025 г.	Брой не извинени отсъствия, брой преместени деца.
8.2. Инициране от детската градина на съвместни кампании със заинтересованите страни за намаляване на риска от преждевременното напускане на детска градина и за повишаване на информираността относно значението на образованието с обмен на добри практики	Педагогически специалисти, местни общности и други заинтересовани страни (НПО, социални организации, др.)	2025/2026 учебна година.	
8.3. Планиране и осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на децата в задължителната документация, данните за движението на децата и броя на отсъствията, за своевременно отразяване на статуса на всяко дете в учеб-	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	

СТОЛИЧНА ОБЩИНА - РАЙОН „ПОДУЯНЕ”
ДЕТСКА ГРАДИНА №103 „ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО”

ул. „Гинци” №16, тел. 02/9453155, www.dg103.net; e-mail: dg103@abv.bg

базирания Регистър за движението на децата и учениците.			
8.4. Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на задълженията на учителите по групи да анализират и оценяват рисковите фактори за отпадане от детска градина върху децата от групата, в т.ч. обучителни трудности, да предприемат адекватни превантивни и мерки за справяне с тях, да анализират и отчитат резултатите от прилагането им и при необходимост да набелязват други мерки.	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	
8.5. Обмен на добри педагогически практики в детската градина.	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	
8.6. По-голяма атрактивност при провеждането на основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, чрез включването на интересни игри, интерактивни методи, онагледяване, практическа	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	

СТОЛИЧНА ОБЩИНА - РАЙОН „ПОДУЯНЕ”
ДЕТСКА ГРАДИНА №103 „ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО”

ул. „Гинци” №16, тел. 02/9453155, www.dg103.net; e-mail: dg103@abv.bg

насоченост и др. Превръщане на детската градина в приятно и желано място за децата, чрез използване на иновативни педагогични методи и форми на преподаване.			
8.7. Провеждане на ефективна диференцирана работа с деца с намалена успеваемост.	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	
8.8. Възлагане на отговорни индивидуални задачи на децата, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват.	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	
8.9. Гражданско образование и непрекъсната работа с родителската общност.	Педагогически специалисти	2025/2026 учебна година.	
8.10. Здравно образование и възпитание - лекции, беседи с медицинския специалист.	Педагогически специалисти; медицински сестри.	2025/2026 учебна година.	
7.11. Анализиране на резултатите от образователно-възпитателния процес по отделните образователни	Педагогически специалисти.	2025/2026 учебна година.	

СТОЛИЧНА ОБЩИНА - РАЙОН „ПОДУЯНЕ”
ДЕТСКА ГРАДИНА №103 „ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО”

ул. „Гинци” №16, тел. 02/9453155, www.dg103.net; e-mail: dg103@abv.bg

направления спрямо очакваните резултати и стандартите за съответната възраст.			
7.12. Анализ на движението на децата и причини за напускането им.	Педагогически специалисти.	2025/2026 учебна година.	
7.13. Развитие капацитета на учителите и повишаване квалификациите им за работа с децата със СОП, както и на специалистите, работещи с деца за прилагане на единнаметодика за оценяване на образователните им потребности.	Педагогически специалисти.	2025/2026 учебна година.	
7.14. Кампании сред родителите с информационен и практически характер за привличането им към живота в детската група и градина	Педагогически специалисти.	2025/2026 учебна година.	
7.15. Развитие на заниманията по интереси в детските групи като средство за повишаване удовлетвореността на децата от живота в детската градина и ограничаване на преждевременното напускане.	Педагогически специалисти.	2025/2026 учебна година	

7.16. Осъществяване на контрол по изпълнението на плана.	Директор	Месец юни 2026 год.	
--	----------	---------------------	--

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 01/15.09.2025 г. Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и при настъпили промени в нормативните актове, ако Педагогическият съвет прецени, че спецификата на образователно-възпитателния процес налага това.

Отчитането на изпълнението на Програмата ще се извърши пред ПС в края на учебната година.